

Vabariigi Valitsuse korruptsioonivastase strateegia 2008-2012: 2008. aasta täitmise aruanne

Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kiitis korruptsioonivastase strateegia 2008-2012 heaks 03.04.2008 (korraldusega nr 164). Strateegia koosneb kaheksast eesmärgist, millest 2008. aastal keskenduti viiele. Käesolevas ülevaates on kajastatud ka need tegevused, mille teostamise tähtaeg oli 2009. aasta, ent mis täideti osaliselt juba 2008. aastal. 2008. aastaks plaanitud 14 tegevusest on täidetud 6 ja osaliselt täidetud 4 ning täitmata on 4 tegevust (1 Siseministeeriumi, 2 Riigikantselei ning 1 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevus).

Strateegia täitmist koordineerib Justiitsministeerium, ent elluviimisel osalevad lisaks mitmed teised ametkonnad, 2008. aastal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (sh Konkurentsiamet ja ARK), Rahandusministeerium, Riigikantselei, Riigiprokuratuur, Siseministeerium (sh Politseiamet ja Kaitsepolitseiamet) ja ühing Korruptsioonivaba Eesti.

Arengukava elluviimiseks kulus 475 065 krooni, millest ca 50% (235 415 krooni) moodustasid struktuurfondi vahendid. Summale lisanduvad ministeeriumide ja nende valitsemisala asutuste tegevuskulud. Nimetatud summa kulus ettevõtjatele suunatud seminari korraldamiseks, MTÜ-ga Korruptsioonivaba Eesti eraldislepingu sõlmimiseks (uuringu ja koolituste läbiviimiseks), MTÜ-de osalemiseks struktuurivahendite rakendamise seirekomisjonides (lepingu sõlmimine EMSL-iga) ning ARK-i poolsete koolituse korraldamiseks.

Korruptsiooniuringud, ülevaated ning statistika

Strateegia edukuse hindamise aluseks on Eesti korruptsiooniuringud, Eestile antud rahvusvahelised hinnangud ning statistikanäitajad.

1. Eesti korruptsiooniuringud

2008. aastal Justiitsministeeriumis korruptsiooniuringut läbi ei viidud, vaid see on planeeritud 2010. aastaks. 2008. a suvel viidi kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides läbi küsitlus¹, mille eesmärgiks oli uurida liikmesriikide kodanike hinnanguid korruptsiooni ning pettustega seotud teemadel. Selle uuringu kohaselt usub 48% eestlastest, et korruptsioon on siseriiklikult sage probleem (EL keskmine oli 63%); 4%-lt oli küsitud altkäemaksu (EL keskmine samuti 4%). Teise samuti 2008. aastal avaldatud EL korruptsiooniuringu² kohaselt on 5% Eesti elanikelt küsitud meelega (EL keskmine 8%). Viidatud uuringu kohaselt peetakse korruptsiooni kõige enam levinuks ehitusvaldkonnas – 47% (EL keskmine 42%). Üldiselt võib nimetatud uuringute põhjal tõdeda, et nn korruptsiooninäitajad on Eestis võrreldes EL keskmisega üldiselt madalamad. Siiski tuleb läbi viia Eesti korruptsiooni kordusuuring, mis võimaldaks põhjalikku võrdlust eelnevate aastatega.

2. Rahvusvahelised hinnangud

Transparency Internationali korruptsiooni tajumise indeksi väärtus 2008. aastal Eesti kohta oli 6,6 (2007. a 6,5), mis tähendab positiivset arengut: mida suurem on indeksi väärtus, seda madalamana tajutakse vastavas riigis korruptsiooni.

¹ Euroopa Komisjon. 2008. Citizens' perceptions of fraud and the fight against fraud in the EU27.

<http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=39856/EL+elanike+hinnangud+korruptsiooni+le.pdf>

² Euroopa Komisjon. 2008. The attitudes of Europeans towards corruption.

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_291_en.pdf

GRECOs³ suleti lõplikult Eesti II hindamisvoor ning selle raames Eesti enam GRECO-le aru andma ei pea. Kuigi suurem osa soovitustest täideti edukalt, soovitas GRECO Eestil edasi tegutseda kolme teemaga, millega Justiitsministeerium on arvestanud ning vastavaid ametkondi teavitanud⁴. GRECO III hindamisringis sai Eesti 17 soovitust, mis tuleb kõik täita 2009. aasta oktoobriks⁵. OECD altkäemaksuvastase tööühma Eesti II faasi aruandega seoses sai Eesti 15 soovitust⁶, mille täitmise kohta oodatakse Eestilt suulist ja kirjalikku tagasisidet vastavalt 2009. aasta ning 2010. aasta maiks.

3. Kuritegevuse statistika

2008. aastal registreeriti 339 ametialast kuritegu, mis on võrreldes 2007. aastaga 22% rohkem (61 kuritegu), aga võrreldes 2006. aastaga siiski 34% vähem. Ametialased kuriteod moodustasid 0,6% kogukuritegevusest. Ametialaste kuritegude arv on tõusnud eelkõige nii-öelda klassikaliste kuritegude registreerimise sagenemise tõttu – võrreldes eelmise aastaga on oluliselt rohkem pistise ja altkäemaksu andmise ja võtmise juhtumeid, aga oluliselt on tõusnud ka altkäemaksu vahendamise kuritegude arv. Seda tõusu selgitab paljuski altkäemaksu või pistise andmine, võtmine ja vahendamine ühes ja samas kohas (nt mootorsõidukite tehnilise ülevaatused), kus paar inimest võtsid korduvalt erinevatelt klientidelt meeled. Kõige enam registreeriti ametialaseid kuritegusid Tallinnas – 36% ja Tartus – 25%, mujal registreeriti neid vähe. Harju maakonnas kokku registreeriti 42% (135), Tartu maakonnas 25% (82), Ida-Viru maakonnas 13% (42) ning Pärnu maakonnas 9% (29) ametialastest kuritegudest. Täpsem ülevaade korruptsiooni- ja muudest kuritegudest ilmub Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika sarjas trükisena „Kuritegevus Eestis 2008“.

Strateegia rakendamine ja hinnang

Järgnev on lühiülevaade strateegia 2008. aasta tegevustest ning 2009. aastaks plaanitud tegevustest, millest osa on tänaseks täidetud või täitmisel. Täpsemalt on võimalik tegevuste täitmisega tutvuda aruande lisas 1, käesolevas kokkuvõttes osas on toodud välja vaid olulisem. Kokkuvõttes võib positiivseks pidada uue korruptsioonivastase seaduse koostamist ja leebusprogrammi ettevalmistamist, samuti edukalt läbi viidud GRECO ja OECD hindamisvisiite, Justiitsministeeriumi ja MTÜ Korruptsioonivaba Eesti koostööd korruptsiooni ennetamiseks erasektoris. Negatiivseks tuleb aga pidada eetikanõukogu töö käivitamise edasilükkamist, endiselt mittetulundusühingute riigi või kohalikust eelarvest rahastamise läbipaistmatust ning piisaval arvul spetsialiseerunud politseiurijate puudumist.

I eesmärk: Korruptsiooni vältimine era- ja mittetulundussektoris

Korruptsioonivastase strateegia esimeseks ja oluliseks eesmärgiks, mis on seotud ka Eesti ja OECD liitumisläbirääkimistega, on korruptsiooni vältimine era- ja mittetulundussektoris. Korruptsiooni ennetamiseks erasektoris valmistati Justiitsministeeriumis ette kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muudatused, mis võimaldavad leebuse kohaldamist konkurentsialaste kuritegude korral. Tänu leebusprogrammidele ning 2008. aastal uuenenud Konkurentsiametile ning Konkurentsiameti ja prokuratuuri paremale koostööle on võimalik kartellikuritegusid senisest edukamalt avastada ja menetleda (kui 2005-2007 registreeriti 1 konkurentsikuritegu KarS § 400 alusel, siis 2008. aastal registreeriti 5 konkurentsikuritegu). Valitsuses 26.02.2009 heaks kiidetud leebusprogrammi tutvustamiseks toimus ettevõtjate seminar 17.02.09 „Kartellikuriteod Eestis ja

³ GRECO on Euroopa Nõukogu korruptsioonivastase võitluse eesmärgil loodud riikide töögrupp, kus viiakse läbi vastastikkuseid hindamisi (seni kokku kolm hindamisvoor)

⁴ GRECO II hindamisaruande vastavusaruanne:

<http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=39732/Greco+RC-II+ 2006 +Final+Addendum+Estonia+PUBLIC.pdf>

⁵ GRECO III hindamisaruanne: <http://www.korruptsioon.ee/34941>

⁶ OECD II faasi hindamisaruanne: <http://www.oecd.org/dataoecd/60/57/40953976.pdf>

nendevastane leebusprogramm“. Lisaks sõlmisid Justiitsministeerium ja MTÜ Korruptsioonivaba Eesti lepingu, mille kohaselt viib viimane 2009. aasta lõpuks läbi uuringu ajakirjanduse korruptsioonist, töötab välja ettepanekud meediaväljaannetele korruptsiooni vältimiseks ning korraldab koolitused meediaväljaannete töötajatele.

Korruptsiooni vältimiseks mittetulundussektoris pidi Siseministeerium 2008. aasta jooksul korrastama mittetulundusühingute riigi ja kohaliku omavalitsuse eelarvest raha eraldamise süsteemi ja looma vastava avalikustamise süsteemi. Kuigi valitsusele esitati jaanuaris kodanikeühenduste riigieelarvelise rahastamise kontspetsioon, ei hõlma see kohalikke omavalitsusi ning rahastamise läbipaistvamaks muutmise ja avalikustamise süsteemi loodud ei ole, samuti ei ole veel valminud kontseptsiooni rakendusplaani.

II eesmärk: huvide konflikti vältimine ning avaliku sektori töötajate korruptsioonivastase hoiaku tugevdamine ja eetilise käitumise edendamine

Kõige olulisemaks sammuks huvide konflikti vältimiseks avalikus sektoris võib lugeda uue korruptsioonivastase seaduse eelnõu koostamist, mis loob selguse ametiisiku mõistes, reguleerib täpsemalt ametiisiku õigused ja kohustused ning loob senisest tõhusama huvide deklareerimise süsteemi. Uue eelnõu järgi on huvide deklaratsioon kohustuslik umbes 3000-le kõrgemale ametiisikule (praegu esitab deklaratsioone iga aasta ca 30 000 ametiisikut), kelle elektroonilised deklaratsioonid oleksid avalikud ja sisulised. Eelnõu on läbinud kooskõlastusringi ning peaks peatselt jõudma valitsusse. Avaliku sektori eetikaalase teadlikkuse suurendamiseks planeeriti strateegiasse 2008. aastaks ka kaks tegevust Riigikantseleile, millest mõlemad on täitmata: eetika õppevahendite ajakohastamine ning eetikanõukogu töö käivitamine. Eetika õppevahendite täiendamine on plaanis 2009/2010, eetikanõukogu käivitamine on seotud uue avaliku teenistuse seaduse valmimisega.

VI eesmärk: korruptsiooni vältimine juhtimisõiguse taotlemisel, tehnöülevaatusel ja sõidukite registreerimisel

ARK on teadlikkuse tõstmiseks korraldanud koolitusi ARK töötajatele, kaasanud järelevalvetegevusse politseid ning sõlminud politseiga ka vastava koostööleppe. 2008. aastal registreeriti mitmeid ARK-ga seotud altkäemaksu- või pistisejuhtumeid, kus näiteks tasu eest võimaldati tehniliselt mittekorras olevate sõidukite tehnöülevaatuse läbimist jms. Kuigi strateegia kohaselt oli plaanis paigaldada väiksemate registreerimiselset ülevaatust teinud büroode juurde kaamerad, jäi see tegevus ressursipuudusel tegemata ning see asendati nõudega jäädvustada sõiduk fotomaterjalina. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis valmistati ette liiklusseaduse muudatuse eelnõu (Riigikogu menetluses 427SE), mis võimaldab kasutada kaameraid liiklusteooria- ja sõidueksami ning tehnöülevaatuse reaajas jälgimiseks ning salvestamiseks.

VIII eesmärk: korruptsioonikuritegude uurimise tõhustamine

Põhja Politseiprefektuuris on korruptsiooniasjadele spetsialiseerunud viis menetlejat, Lõunas ja Idas kolm ning Läänes ei ole spetsialiseerumist toimunud. Võrreldes korruptsioonivastase strateegia koostamise ajaga ei ole palju muutunud, v.a. Lõuna piirkonnas. Strateegias lepiti kokku, et Põhja ja Ida Politseiprefektuuris spetsialiseerub korruptsioonile mõlemas vähemalt viis menetlejat ning mujal kaks. Osaliselt on jäänud tegevus täitmata ressursi puudumisel, osaliselt aga muudel põhjustel. Korruptsioonikuritegude edukas menetlemine ei ole võimalik ilma spetsialiseerumiseta. Ametialaste kuritegude registreerimise arv on tõusnud paljuski tänu Kaitsepolitsei ameti uurimissuutlikkusele kohalike omavalitsuste korruptsioonijuhtumeid uurida. Positiivseks võib pidada uurimissuundade kokkuleppimist politsei ja prokuratuuri vahel.

I EESMÄRK				
KORRUPTSIOONI VÄLTIMINE ERA- JA MITTETULUNDUSSEKTORIS				
1. Meede				
Konkurentsikuritegude ennetamine ja kriminaalmenetlusala suutlikkuse suurendamine konkurentsivõime tegevuste menetlemisel				
Tegevus	Indikaatorid/täitmismärked	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
1.1. Leebusprogrammi väljatöötamine	Täidetud Justiitsministeerium valmistas ette karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku ja konkurentsiseaduse muudatused, millega tõhustatakse võitlust kartellide ja muude raskete konkurentsivõime rikkumistega. Valitsus kiitis eelnõu heaks 26.02.2009 ning on leitav (eelõu 439 SE I): http://www.riigikogu.ee/?page=en_vaade&op=ems&eid=565462&u=20090311213030	JuM tegevuskulud	2008	Justiitsministeerium
1.2. Konkurentsikuritegude menetluse alustamise põhimõtetes kokkuleppimine	Täidetud Riigiprokuratuuri (RP) ning Konkurentsiameti (KA) koostöös määrati tingimused, millistel juhtudel ja millise informatsiooni alusel alustatakse võimaliku konkurentsikuriteo uurimiseks kriminaalmenetlust. Kriminaalmenetluste osas on KA partneriks RP süüdistusosakond: enne kriminaalmenetluste alustamist räägitakse teemad prokuröri läbi, vaadatakse üle nii õiguslik kui taktikaline pool ning seejärel alustatakse menetlust.	RP tegevuskulud	2008	Riigiprokuratuur
1.3. Koolituste korraldamine prokuröridele ja Konkurentsiameti menetlusõigusega ametnikele	Täidetud Koolitused toimusid KA ametnikele järgmistel teemadel: 1) "Karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku rakendamine praktikas" (H. Särgava, 02.10.08), 15 ametnikule; 2) Rahvusvahelise konkurentsivõime (ICN) kartelliseminar Lissabonis (28-30.10.08), osales 1 ametnik; 3) "Küsitamine seletuse võtmisel" (21.01.09), 17 ametnikule. Lisaks osales üks riigiprokurör konkurentsialasel (konkurentsivõime ja kartellikokkulepped) koolitusel. Kuna tegemist on jätkutegevusega kuni 2012. aastani, jätkuvad koolitused KA-s ja prokuröridele ka edaspidi.	RP tegevuskulud	2008-2012	Riigiprokuratuur Konkurentsiamet
2. Meede				
Korruptsiooniohu vähendamine mittetulundussektoris				
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
2.1. MTÜ-de rahastamissüsteemi korrastamine ja avalikustamise süsteemi loomine	Täitmata Välja on töötatud kodanikeühenduste riigieelarvelise rahastamise kontseptsioon, mida arutati valitsuse 15.01.2009.a istungil, ent mida seoses erimeelsustega heaks ei kiidetud. Nimetatud kontseptsiooniga ei hõlmatud seltsinguid ja füüsilisi isikuid, samuti ei sisaldanud see KOV eelarvest toetust saavate MTÜ-de rahastamise läbipaistvamaks muutmist ja avalikustamise süsteemi loomist ning vastavat analüüsi alles SiM-is koostatakse. 2009. a I kvartali jooksul, peale kontseptsiooni põhimõtete valitsuse poolt heakskiitmist, soovib SiM töötada välja kontseptsiooni rakendusprogrammi 2009-2013, millega luuakse avalikustamise süsteem ning korrastatakse MTÜ-de rahastamist. Kuna MTÜ-de rahastamispraktika vajab ühtlustamist kõikides valitsusasutustes, lepatakse konkreetset rakendusprogrammi tegevused kokku ministeeriumi esindajatest moodustatud töögrupis. Siseministeerium on kaalunud ka seltsingute ja füüsiliste isikute hõlmamist	SiM tegevuskulud	2008	Siseministeerium

	<p>avalikustamissüsteemiga ning on esitanud täiendavad põhjendused nende kontseptsioonist välja jätmise kohta. Siseministeeriumi hinnangul ei ole otstarbekas kehtestada meetmeid, mis võiksid takistada seltsingute kui kohaliku tasandi kodanikuaktiivsuse olulise vormi tekkimist. Samuti on seadusandlusest tulenevalt riigil piiratud võimalused saada operatiivset ülevaadet seltsingute arvust ja tegevusest ning teostada kontrolli seltsingute riiklike eraldiste üle.</p> <p>Ettepanek Kuna 2008. aastal MTÜ-de rahastamissüsteemi ei korrastatud ja avalikustamise süsteemi ei loodud ning seda ei sisaldanud ka valitsuses arutlusel olnud kontseptsioon, tuleks vastavalt kontseptsiooni täiendada ja/või rakendusplaan heaks kiita, et tagada korruptsioonivastase strateegia täitmiseks MTÜ-de rahastamissüsteemi korrastamine ja avalikustamise süsteemi loomine 2009. a jooksul.</p>			
3. Meede	MTÜ-de kaasamine eurofondide järelevalvesse			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
3.1. Kodanikuühiskonda esindavaid valitsusväliseid organisatsioone kaasatakse struktuurivahendite seiresse ning tagatakse nende esindajate osalemine seirekomisjonides ning vajadusel ka teistes struktuurivahendite seirega seotud komisjonides ja tööühmades	<p>Osaliselt täidetud MTÜ-d osalevad järgmistes struktuurivahendite rakendamise seirekomisjonide töös (2007-2013):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elukeskkonna arendamise rakenduskava seirekomisjon • Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava seirekomisjon • Inimressursi arendamise rakenduskava seirekomisjon • Riikliku arengukava seirekomisjon (2004-2006) <p>Kuni novembrini 2008. kehtis RaM ja Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) vahel leping, mis nägi ette EMSL teavitustegevuse seoses struktuurfondidega. Rahandusministeeriumi hinnangul ei ole partnerluslepingul olulist lisaväärtust, kuna teave struktuurfondide kohta on avalikult kättesaadav.</p> <p>Ettepanek Rahandusministeerium lepib juhtministeeriumidega (HTM, MKM, KKM) kokku võimalikud teavitamise alased koostööviisid MTÜ-de katusorganisatsioonidega.</p>	Struktuurfondide vahendid (RaM): 156 000	2008	Rahandusministeerium (Keskkonnaministeerium Haridus- ja Teadusministeerium Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)
4. Meede	Korruptsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse suurendamine erasektoris			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
4.1. Ettevõtjatele kavandatud seminarisarja väljatöötamine ja korraldamine, sh ettevõtjate teavitamine OECD altkäemaksuvastase konventsiooni printsiipidest	<p>Osaliselt täidetud Justiitsministeerium koos Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ning MTÜ-ga Korruptsioonivaba Eesti alustas 2009. aastal seminarisarja „Aus ärikeskkond“. Sarja raames toimus 17.02.09 esimene seminar „Kartellikuriteod Eestis ning nendevastane leebusprogramm“. Seminari ettekannetega on võimalik tutvuda veebis: http://www.korruptsioon.ee/40460. 25.03.08. toimus Justiitsministeeriumis uuringu „Ettevõtete kokkupuuted kuritegevusega“ tutvustus ning arutelu, millel osalesid erasektori esindajad.</p>	9650	2009	Justiitsministeerium
4.3. Koolitused ajakirjanikele (sh maakonnaajakirjanikele) uuriva ajakirjanduse	<p>Osaliselt täidetud JuM ja Korruptsioonivaba Eesti (KVE) vahel sõlmiti 18.12.2008. a riigieelarvelise eraldise kasutamise leping nr 1/128-08. Lepingu eesmärgiks on korruptsiooni ulatuse kaardistamine Eesti ajakirjanduses, ajakirjanike korruptsiooni- ja eetikaalase</p>	30 000	2009-2012	Ühing Korruptsioonivaba Eesti

edendamiseks	teadlikkuse suurendamine ning uuriva ajakirjanduse edendamine. Lepingu sisuks on kaks tegevust: 1) korrupsiooniprobleemi analüüs ajakirjanduses; 2) koolitused ajakirjanikele uuriva ajakirjanduse edendamiseks. Koolitused on plaanitud erinevate meediaväljaannete või meediaorganisatsioonide esindajatele. Koolitused viiakse läbi hiljemalt 15.11.2009.			
4.4. Korrupsiooniprobleemi analüüs ajakirjanduses	Osaliselt täidetud P 4.3. viidatud lepingu raames viiakse läbi uuring „Korrupsiooniprobleemi analüüs ajakirjanduses“, mille eesmärk on uurida, kuidas avaldub korrupsioon ajakirjanduses ning pakkuda lahendusi ja tegutsemisjuhiseid. Uuringu ja soovitude valmimise lõpptähtaeg on 31.08.2009.	120 000	2008	Ühing Korrupsioonivaba Eesti
II EESMÄRK				
HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMINE NING AVALIKU SEKTORI TÖÖTAJATE KORRUPTSIOONIVASTASE HOIAKU TUGEVDAMINE JA EETILISE KÄITUMISE EDENDAMINE				
5. Meede				
Oigusliku regulatsiooni korrastamine huvide konflikti ja korrupsiooni vältimiseks				
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
5.1. Uue korrupsioonivastase seaduse väljatöötamine, mis hõlmaks nii huvide konflikti ennetamise muudetud regulatsiooni kui majanduslike huvide deklareerimise uut korraldust	Osaliselt täidetud Justiitsministeeriumis valmistati ette uus korrupsioonivastase seaduse muutmise eelnõu, mis hõlmab nii huvide konflikti kui huvide deklareerimise uut regulatsiooni. http://eoiqus.just.ee/?act=6&subact=1&OTSIDOC_W=244029	JuM tegevuskulud	2009	Justiitsministeerium
6. Meede				
Avaliku sektori töötajate korrupsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse suurendamine				
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
6.1. Eetika õppevahendite ajakohastamine: uute videokaasuste lisamine, Eesti olukorral põhinevate juhtumianalüüside koostamine; huvide konflikti puudutavate kaasuste lisamine	Täitmata 22. mai 2008.a toimus Riigikantseleis avaliku teenistuse eetika valdkonna koolitajate kohtumine. Riigikantselei alustab Eesti olukorral põhinevate juhtumianalüüside kogumist ja analüüsimist 2009. aastal Ettepanek Valmistada ette uued õppematerjalid 2009.a ja lisada 2010. a jooksul õppematerjalide hulka uued videokaasused ja juhtumianalüüsid.	Struktuurifondide vahendid (Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna “Suurem haldusvõimekus” programm “Keskne koolitus”)	2008-2012	Riigikantselei
6.3. Eetikakoolituste korraldamine erinevatele avaliku sektori organisatsioonide töötajatele (sh avalikele teenistujatele)	Osaliselt täidetud 8.08. 2008. a sõlmisid Riigikantselei ja Sisekaitseakadeemia lepingu eetikakoolituste läbiviimiseks perioodil 2008-2009. 2008. aastal viidi läbi 2 koolitust. Kahepäevastel koolitustel osales kokku 34 avalikku teenistajat riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusest.	Struktuurifondide vahendid (Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna “Suurem haldusvõimekus” programm “Keskne koolitus”): 79 415	2009-2012	Riigikantselei
6.4. Käivitatakse regulaarne eetikanõukogu töö	Täitmata Riigikantselei sõnul edasi lükatud seoses uue ATS-i eelnõuga.	RK tegevuskulud	2008	Riigikantselei

	Ettepanek Käivitada eetikanõukogu töö vastavalt korruptsioonivastases strateegias kokkulepitule ning lähtuvalt avaliku teenistuse seaduse eelnõust hiljemalt 2009. aastal			
V EESMÄRK	KORRUPTSIOONI VÄLTIMINE RIIGI JA KOHALIKE OMAVALITSUSTE ASUTATUD SIHTASUTUSTES			
14. Meede	Kontrolli tugevdamine riigi asutatud sihtasutuste üle			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
14.1. Ministeeriumidele uue riigivara seadusega otsese õiguse andmine sihtasutuste (sh ka nt sihtasutuste juhtimise) auditeerimiseks	Osaliselt täidetud Uus riigivara seaduse eelnõu on RaM-s ette valmistatud (valitsus kiitis heaks 26.02.2009). Selles on sätestatud sisekontrolli ning siseauditi põhimõtted riigi asutatud sihtasutustes. Eelnõu kohaselt on osaluse valitsejal või asutajaõiguste teostajal õigus nõuda erikontrolli läbiviimist ning kasutada selleks enda poolt juhitava asutuse struktuuriüksust (§ 87). Kuna eelnõu pole veel rakendunud, ei ole võimalik hinnata auditite sisulise kvaliteedi tõusu ning teisi strateegias ettenähtud tulemusi (nt audititulemuste kasutamine SA tegevuse suunamisel, seaduslikkuse hindamisel ning läbipaistvamaks muutmisel).	RaM tegevuskulud	2009	Rahandusministeerium
14.2. Riigivaraseaduses ministri kohustuste täpsustamine riigi osalusega sihtasutuste asutajaõiguse teostamisel	Osaliselt täidetud P 14.1. viidatud eelnõus on ministri kohustusi täpsustatud. Vastavalt §-le 9 peab osaluse valitseja ning asutaja- või liikmeõiguste teostaja tagama äriseadustiku, sihtasutuste seaduse, mittetulundusühingute seaduse ja muude õigusaktidega äriühingu aktsionäriile või osanikule, sihtasutuse asutajale või mittetulundusühingu liikmele pandud õiguste ja kohustuste täitmise, määratlema riiklikest arengukavadest ja muudest dokumentidest tulenevalt äriühingu, sihtasutuse või mittetulundusühingu strateegilised eesmärgid ning kontrollima ja hindama nende saavutamist.	RaM tegevuskulud	2009	Rahandusministeerium
VI EESMÄRK	KORRUPTSIOONI VÄLTIMINE JUHTIMISÕIGUSE TAOTLEMISEL, TEHNOÜLEVAATUSEL JA SÕIDUKITE REGISTREERIMISEL			
15. Meede	Järelevalve suurendamine juhtide koolitamise ja juhtimisõiguse taotlemise üle			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
15.1. Politsei kaasamine järelevalvesse: koostöölepe sõlmimine ARK ja Politseiameti vahel	Täidetud Lepe sõlmiti 2007. aasta oktoobris. Seoses sõlmitud lepinguga on kõigis maakondades läbi viidud perioodilisi autokoolide, tehnoulevaatuspunktide, raskeveokite jt kontrollreide.	MKM tegevuskulud	2008	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM)
16. Meede	Järelevalve suurendamine tehnoulevaatuse ja sõidukite registreerimise üle			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
16.1. Elektroonilise valve kasutuselevõtt tehnoulevaatuspunktides	Osaliselt täidetud Vastavalt MKM-s ette valmistatud liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõule (427SE) kohaselt sätestatakse ARK õigused videosalvestiste kasutamiseks teooriaklassides, ARK eksamisõidukites mootorsõidukijuhi eksamineerimisel ning sõidukite tehnoulevaatuse ruumis ainult tehnoulevaatuse protsessi jälgimiseks ja teostamise kvaliteedi kontrolliks.	Vastavalt ARK-i ja tehnoulevaatuspunkti vahel sõlmitud lepingule peab MKM 10.08.2004a. määruses nr 170 toodud tehnoulevaatuspunkti kohustuslike seadmete soetamise ja paigaldamisega kaasnevad	2009	MKM

		investeeringud tagama tehnölevaatuspunkti omanik		
16.2. Kaamerate paigaldamine väiksemate büroode juurde – alale, kus tehakse registreerimiselset ülevaatus	Osaliselt täidetud Aruande valmimise ajaks on kaamerad paigaldatus nelja büroosse. Kaamerate paigaldamine asendati raha puudusel nõudega jäädvustada ülevaadatav sõiduk fotomaterjalina koos muude dokumentidega. Soovitud tulemus on sarnane mis kaamerate kasutamisel - sõidukit on võimalik ka tagantjärele pildilise materjali näol vaadata. Ettepanek Ressursside olemasolul paigaldada ka teiste büroode juurde kaamerad.	MKM tegevuskulud	2008	MKM
16.3. Väljasõitude registreerimine liiklusregistri infosüsteemis ARIS	Täitmata ARK-i info kohaselt hakatakse väljasõitused registreerima uues 2009. a. suveks valmivas infosüsteemis.	MKM tegevuskulud (sisaldub projektis ARIS-2)	2008	MKM
17. Meede	Autokoolide ja tehnölevaatuspunktide kontrollijate teadlikkuse tõstmine			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
17.1. Koolituste korraldamine autokoolide ja tehnölevaatuspunktide kontrollijatele	Täidetud 2008. aastal viidi läbi koolitus kõigile ARK büroodele, mille eesmärgiks oli autokoolide ja tehnölevaatuspunktide kontrollijate koolitamine perioodiliste kontrollide läbiviimiseks. Igast büroost osales vähemalt üks spetsialist, suuremate maakondade puhul rohkem. Toimusid järgmised koolitused: 1) „Mootorsõidukijuhi üle teostatava järelevalve korraldamisest ning järelevalve tõhustamisest“, osales 26 ARK töötajat, 1 MTA töötaja, Autokoolide Liidu, Liikluskoolide Liidu OÜ Autosõit esindajad; 2) „Järelevalve korraldusest ja tõhustamisest tehnölevaatusel“, osales 18 ARK järelevalve töötajat. Lisaks kaasati järelevalve tõhustamisele õppesõidukite kasutamise üle politseiprefektuurid.	80 000	2008	MKM
VIII EESMÄRK	KORRUPTSIOONIKURITEGUDE UURIMISE TÕHUSTAMINE			
20. Meede	Korruptsioonikuritegudele spetsialiseerumise tagamine menetlusasutustes			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
20.1. Prefektuurides korruptsiooni- ja ametialastele kuritegudele spetsialiseerunud uurijate grupi ametisse nimetamine, vajadusel korruptsiooni- ja ametialaste kuritegude uurimiseks eraldi üksuste loomine	Osaliselt täidetud <ul style="list-style-type: none"> Põhja Politseiprefektuuris, mille teeninduspiirkonda on koondunud suur osa majandustegevusest ja ametiasutustest, loodi 01.01.2008 korruptsioonikuritegude talitus, kus 2009. a. veebruari seisuga töötab 7 menetlejat (strateegia kohaselt vähemalt 5 spetsialiseerunud ametnikku). Ida Politseiprefektuuris töötab 3 korruptsioonikuritegude menetlejat (strateegia kohaselt vähemalt 5 spetsialiseerunud ametnikku). Lõuna Politseiprefektuuris töötab majanduskuritegude talituses 3 korruptsioonikuritegudele spetsialiseerunud menetlejat (strateegia kohaselt vähemalt 2 spetsialiseerunud ametnikku). Lääne Politseiprefektuuris ei tööta ühtegi ametialastele ja 	SiM tegevuskulud	2008	Siseministerium

	<p>korruptsioonikuritegudele spetsialiseerunud ametnikku (strateegia kohaselt vähemalt 2 spetsialiseerunud ametnikku).</p> <p>Vastavalt Siseministeeriumi hinnangule ei ole Lääne Politseiprefektuuris põhjendatud kahe eraldi spetsialiseerunud ametniku nimetamine, kuna Lääne Politseiprefektuuri majanduskuritegude talituse töötajad pühendavad suurema osa oma tööajast korruptsioonikuritegude menetlemisele, seega ei tagaks kahe eraldi ametniku nimetamine praegusest suuremat panustamist korruptsioonikuritegude menetlemisele.</p> <p>Justiitsministeerium mõnab, et korruptsiooni- ja ametialase kuritegude uurimiseks vastava kompetentsi loomisel ja arendamisel tuleb arvestada kuritegevuse riske ja vastava regiooni kuritegevuse taset, ent sellega arvestati juba strateegia tegemise käigus. Seetõttu ei pea Justiitsministeerium nimetatud põhjendust korruptsioonikuritegudele spetsialiseerumise puudumisele Lääne Politseiprefektuuris ning Ida Politseiprefektuuris strateegias kavandatust väiksemas matus menetlejate spetsialiseerumist piisavaks.</p> <p>Ettepanek Politseiametil tuleb vastav eesmärk tagada 2010. aastaks: kokku 5 menetlejat Ida Politseiprefektuuris ning 2 menetlejat Lääne Politseiprefektuuris.</p>			
21. Meede	Menetlusvõime tugevdamine korruptsioonikuritegudes			
Tegevus	Indikaatorid	Lisakulu	Tähtaeg	Täitjad
21.1. Riski- või ohuanalüüside koostamine ning sellest tulenevalt ühiste töösuundade kokkuleppimine aasta alguses prokuratuuri ja uurimisasutuste vahel	<p>Täidetud Kaitsepolitseiamet (Kapo) ja Keskkriminaalpolitsei (KKP) koostavad riskianalüüsid ning edastavad need prokuratuurile. KKP ohuhinnang sisaldab ülevaadet ka prefektuuride korruptsioonialaste riskide osas. Kaks korda aastas toimuvad kohtumised politseiasutuste juhtide ja prokuratuuri esindajate vahel, kus koostatud analüüside põhjal lepitakse kokku piirkondlikud prioriteedid ning vaadatakse üle eelmiste perioodide tulemused.</p> <p>Kapo 2008. aasta 2. poolaasta ohuproгноosi põhjal lepidi Riigiprokuratuuriga ühised töösuunad kokku 09.10.2008.a. 2009. aasta 1. poolaasta omad 27.01.2009.</p>	Asutuste tegevuskulud	2008-2012	Riigiprokuratuur Politseiamet Kaitsepolitseiamet
21.2. Riigihangete teostamise nõuete rikkumise eest vastutuse selgem regulatsioon (KarS § 300 muutmise)	<p>Osaliselt täidetud Käesoleva tabeli p-s 5.1. nimetatud eelnõuga täpsustatakse ka vastutust KarS § 300 rikkumise eest. Täpsustatakse vastutust eeliste loomise eesmärgiga riigihanke korraldamise nõuete rikkumise eest ja tõstetakse vangistuse ülemäärana kolme aastani, mis võimaldab isikute süü tõendamist vajaduse korral ka jälitustoiminguga.</p>	JuM tegevuskulud	2009	Justiitsministeerium
21.3. Isikuandmete varjatud kogumise regulatsiooni korrastamine	<p>Osaliselt täidetud Vastav eelnõu on Riigikogu menetluses (286 SE II) http://www.riigikogu.ee/?page=en_vaade&op=ems&eid=326916&u=20090202181213.</p>	JuM tegevuskulud	2009	Justiitsministeerium